

AVEBE Pensioen Nieuws

voor medewerkers | maart 2009

Eindelijk weer Pensioen Nieuws

Rentedaling ook ongunstig

Niet alleen de aandelenkoersen zorgden voor een lagere dekkinggraad. Een sterke rentedaling versterkte dit effect. Bij een lagere rentestand verwacht je in de toekomst minder rente-opbrengsten. Hierdoor moet het Pensioenfonds nu meer geld reserveren voor uw pensioen. De *verplichtingen* van het Pensioenfonds nemen daardoor dus toe, met als gevolg een dalende dekkinggraad. Het Pensioenfonds werd hierdoor minder geraakt dan veel andere pensioenfonds. Wij hebben de looptijd van de beleggingen namelijk gedeeltelijk in lijn gebracht met onze verplichtingen.

Communicatie over pensioen is belangrijk. Volgens de Pensioenwet moeten pensioenfonds hier meer aandacht aan besteden. Wij doen dat graag. Vandaar deze AVEBE Pensioen Nieuws.

Dalende dekkinggraad, geen toeslag

Op 31 december 2008 was onze dekkinggraad ongeveer 100%. Dit betekent dat het Pensioenfonds je opgebouwde pensioen dit jaar niet verhoogt. Daarvoor is namelijk een dekkinggraad van minimaal 105% nodig. Lees meer hierover op pagina 2.

Dit jaar geen pensioenverhoging

Financiële crisis gaat niet aan ons voorbij

Je hebt het in de krant kunnen lezen en op TV gezien: ook Nederland is geraakt door de wereldwijde financiële (krediet)crisis. Aandelen zijn in een aantal maanden een stuk minder waard geworden; beleggers verloren veel geld. Hoewel de beleggingen van Stichting Pensioenfonds AVEBE ('het Pensioenfonds') relatief redelijke rendementen behaalden, zag ook het Pensioenfonds zijn vermogen afnemen. Daarnaast daalde de rente flink, waardoor onze *verplichtingen* juist toenamen. Hierdoor daalde onze *dekkinggraad*, en kunnen wij je opgebouwde pensioen in 2009 niet verhogen (zie pagina 2).

Beleggen is noodzaak

Pensioenfonds zijn in Nederland grote beleggers. Het Pensioenfonds belegt ook een belangrijk deel van zijn vermogen in aandelen. We moeten wel. Om jouw pensioen jaarlijks te kunnen laten groeien (*toeslagverlening* of *indexatie*), moeten we ervoor zorgen dat we een goed rendement behalen, zodat ons vermogen stijgt. En aandelen leveren op langere termijn het hoogste rendement. Dat hier risico's aan zijn verbonden, weten we. De waarde van aandelen kan immers enorm toenemen, maar het risico op een sterke koersdaling is ook altijd aanwezig. Dat laatste zien we op dit moment helaas beter dan ooit.

Dekkinggraad gedaald, pensioen veilig

Hoewel onze beleggingen vergeleken bij die van andere pensioenfonds het redelijk deden, verloren

ook wij de afgelopen maanden veel geld op onze aandelen. Hierdoor daalde ons *vermogen*, het geld dat wij nodig hebben om de pensioenen uit te kunnen keren. Het uitkeren van pensioenen aan huidige én toekomstige pensioengerechtigden is onze *verplichting*. De verhouding tussen ons vermogen en onze verplichtingen noemen we de *dekkinggraad* van het Pensioenfonds (zie kader op pagina 2). Begin 2008 was onze dekkinggraad nog ongeveer 135%. Inmiddels (per 31 december 2008) is de voorlopige dekkinggraad gedaald tot ongeveer 100%. Enorm vervelend, maar zeker geen reden voor bezorgdheid. Het Pensioenfonds heeft op dit moment nog voldoende geld om de huidige pensioenen uit te keren. Bovendien heeft het Pensioenfonds de verplichtingen herverzekerd bij AEGON. **Vervolg op pagina 2**

- 1 Financiële crisis gaat niet aan ons voorbij | Eindelijk weer Pensioen Nieuws | Dalende dekkinggraad, geen toeslag | Rentedaling ook ongunstig
- 2 Wat is de dekkinggraad? | Aandelen verkopen? | Hoe blijft jouw pensioen waardevast?
- 3 Gesprek met extern adviseur Gerrit Liefers | Welke prijsindex gebruikt het Pensioenfonds?
- 4 Vragen? | Afscheid Bé Meijer | Communicatie: wat kun je van het Pensioenfonds verwachten? | Colofon

De dekkingsgraad laat zien hoe een pensioenfonds er financieel voorstaat. Een pensioenfonds heeft bepaalde *verplichtingen*: het uitbetalen van pensioenen aan mensen die daar recht op hebben. Om dat te kunnen doen, moet een pensioenfonds *geld (vermogen)* hebben. De verhouding tussen het vermogen en de verplichtingen van een pensioenfonds laten we zien in een percentage en noemen we de dekkingsgraad.

$$\frac{\text{Vermogen}}{\text{Verplichtingen}} \times 100\% = \text{de dekkingsgraad}$$

Bij een dekkingsgraad van 100% is het vermogen dus precies voldoende om de verplichtingen na te komen. Het op pagina 1 genoemde percentage (ongeveer 100%), is de dekkingsgraad die wij bij het bepalen van de toeslagen gebruiken.

Vervolg hoofdartikel voorpagina

Dit betekent dat de opgebouwde pensioenen door AEGON gegarandeerd zijn (zie pagina 3). Daar komt bij dat pensioen iets voor de lange termijn is. De algemene verwachting is dat de economie binnen 15 jaar grotendeels hersteld is.

Wat kan het Pensioenfonds doen?

Een pensioenfonds heeft een aantal mogelijkheden om de dekkingsgraad te verhogen. In het kort:

1. Op een andere wijze beleggen;
2. De premie verhogen;
3. Kortten op de pensioenen.

Wij denken dat de eerste optie niet verstandig is (zie hieronder *Aandelen verkopen?*). Maar we houden onze risico's wel in de gaten; we beperken de risico's zoveel mogelijk. De werkgeverspremie kan niet omhoog; de premies die AVEBE voor je pensioen stort liggen vast. Een eventuele verhoging van de werknemerspremie is alleen mogelijk na nieuwe onderhandelingen tussen werkgever en de medewerkers; hier is voorlopig geen sprake van.

Ook de derde mogelijkheid sluiten wij uit; het uitkeren van de pensioenen is dankzij ons contract met AEGON immers gegarandeerd. Onlangs stonden de voorpagina's van de kranten vol met artikelen over een mogelijke korting op de (opgebouwde) pensioenen, het zogenaamde *afstempelen*. Dit is het Pensioenfonds voorlopig niet van plan.

Aandelen verkopen?

Als de waarde van aandelen zo sterk daalt, kan het Pensioenfonds zijn aandelen dan niet beter verkopen? Dat is een begrijpelijke vraag, die wij regelmatig horen. Alleen weet je nooit wanneer de koersen weer gaan stijgen, en dus ook niet wanneer je weer aandelen moet gaan kopen.

Het verleden laat zien dat reageren op sterk veranderende koersen niet verstandig is. Logisch: je ver-

koopt dan namelijk aandelen als een deel van het verlies al is geleden en je koopt aandelen als een deel van de winst al is gemist. Je loopt dus altijd achter de feiten aan. Daarom volgen we een beleggingsbeleid, dat voor meerdere jaren is vastgelegd. Dit beleid moet wel een zekere flexibiliteit hebben; je moet het bij nieuwe ontwikkelingen snel kunnen aanpassen. Als wij een kans zien om ons rendement te verbeteren, dan doen wij dat natuurlijk.

Het toeslagenbeleid van het Pensioenfonds

Hoe blijft jouw pensioen waardevast?

De prijzen stijgen ieder jaar. Hierdoor wordt geld steeds minder waard. Dit noemen we *inflatie*. Om er financieel niet op achteruit te gaan, zouden we jouw opgebouwde pensioen eigenlijk met hetzelfde percentage moeten laten stijgen als de prijzen. Het pensioen blijft dan *waardevast*. Die pensioenverhoging heet *toeslag*. Hoe dit precies werkt hebben we vastgelegd in ons toeslagenbeleid.

De toeslag op de pensioenen is *voorwaardelijk*. Het bestuur van het Pensioenfonds beslist ieder jaar of toeslag mogelijk is en hoe hoog de toeslag kan zijn. Er moet namelijk wel voldoende geld voor zijn. Bij het beoordelen hiervan kijken we vooral naar onze dekkingsgraad (zie hierboven).

Het Pensioenfonds probeert je opgebouwde pensioen ieder jaar te verhogen met het *prijnsindexcijfer* (zie kader pagina 3) óf de algemene salarisontwikkeling volgens de CAO van AVEBE. Dit is afhan-

kkelijk van de financiële situatie bij het Pensioenfonds, oftewel de dekkingsgraad (zie tabel links).

Het prijsindexcijfer geeft aan met welk percentage de prijzen in Nederland zijn gestegen. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) stelt deze *Consumentenprijsindex van alle huishoudens (afgeleid)* ieder jaar vast. Als het Pensioenfonds er heel goed voorstaat, is een toeslag volgens de loonontwikkeling mogelijk. De toeslag is maximaal het percentage van de loonstijging bij AVEBE.

Dekkingsgraad	Toeslag
tot 105%	geen
105% - 111%	1/3 van de prijsinflatie
111% - 117%	2/3 van de prijsinflatie
117% - 126%	volledige prijsinflatie
vanaf 126%	loonstijging bij AVEBE

“Als het nodig is, staat AEGON garant voor de pensioenen”

Gesprek met extern adviseur Gerrit Liefers

Gerrit Liefers (Towers Perrin) adviseert sinds juni 2008 het bestuur van het Pensioenfonds. Specialisten van Towers Perrin ondersteunen hem hierbij, bijvoorbeeld op juridisch gebied en hoe het Pensioenfonds zijn communicatie met deelnemers kan verbeteren. We spraken met hem over zijn rol als adviseur, zijn visie op het Pensioenfonds en de gevolgen van de financiële crisis.

Heb je veel ervaring in de pensioenwereld?

“Ik ben van oorsprong registeraccountant. Zeven jaar geleden ging ik bij De Nederlandsche Bank (DNB) werken, de instantie die toezicht houdt op Nederlandse pensioenfondsen. Daar begon eigenlijk mijn carrière als pensioenspecialist. Ik heb bij DNB in korte tijd veel geleerd. Op het laatst hield ik mij vooral bezig met 15 van de 75 grootste pensioenfondsen in Nederland. In september 2007 maakte ik de overstap naar Towers Perrin en ging ik pensioenfondsen adviseren.”

Wat was je eerste indruk van het Pensioenfonds?

“Veel zaken waren prima geregeld. Zo denk ik dat de pensioenregeling bij AVEBE heel goed is, zeker vergeleken met de rest van Nederland. In de zomer van 2008 was de dekkingsgraad van het Pensioenfonds vrij hoog; eind 2008 was de dekkingsgraad nog altijd zo'n 100%. Dat laatste kunnen niet veel Nederlandse pensioenfondsen zeggen. Verder viel op dat het Pensioenfonds een groot deel van de risico's bij een verzekeraar heeft ondergebracht. De pensioenen zijn dus door die verzekeraar (AEGON)

Welke prijsindex gebruikt het Pensioenfonds?

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekent de prijsstijgingen ieder jaar op twee manieren. Er is de 'gewone' prijsindex en de afgeleide prijsindex. In het afgeleide prijsindexcijfer tellen de productverhogende (BTW) en consumptiegebonden belastingen - op bijvoorbeeld alcohol en tabak - niet mee. Het Pensioenfonds gebruikt deze afgeleide prijsindex bij het bepalen van een eventuele toeslag.

gegarandeerd. Maar er waren ook zaken die verbeterd konden worden, met name de administratie. Hier wordt op dit moment hard aan gewerkt; het begint inmiddels te lopen, maar we zijn er nog niet. Ook de communicatie met deelnemers en pensioengerechtigden kon beter. Dit pakken we nu op; deze Nieuwsbrief is hier een voorbeeld van. Zodra de administratie helemaal op orde is, kan iedereen ook een persoonlijk pensioenoverzicht verwachten.”

Je raakte wel op een apart moment bij het Pensioenfonds betrokken. Vlak erna werd de huidige financiële crisis voelbaar.

“Ja, en het vreemde is: ik heb dat eerder meegeemaakt. Toen ik in april 2002 bij DNB ging werken, ging het namelijk ook heel slecht met pensioenfondsen: sterk gedaalde dekkingsgraden, waardoor een groot aantal fondsen bij DNB een *herstelplan* moest inleveren. Mijn eerste maanden bij DNB las ik bijna alleen maar herstelplannen! Binnen een paar jaar waren de grootste problemen opgelost. Ik kan niet in de toekomst kijken, maar ik weet wel dat de huidige financiële crisis veel dieper dan de vorige is.”

Is het Pensioenfonds zwaar geraakt door de crisis?

“Alle pensioenfondsen zijn zwaar geraakt. Ze beleggen immers allemaal in aandelen; dat is gewoon nodig. Pensioenregelingen zouden anders veel te duur worden, zeker als we de pensioenen ieder jaar willen verhogen. Door de slechte beleggingsrendementen zijn de dekkingsgraden van Nederlandse pensioenfondsen enorm gedaald. Ook het Pensioenfonds behaalde in 2008 mindere resultaten dan daarvoor. Maar het had slechter gekund. In 2008 had het Pensioenfonds vrij veel geld gewoon op de bank staan. Het Pensioenfonds besloot hiermee geen nieuwe aandelen te kopen en de portefeuille *vastrentende waarden* (zoals *obligaties*) te verkleinen. Bovendien werd het renterisico afgedekt. Dit alles leidde tot een relatief redelijk beleggingsrendement.”

Vervolg op pagina 4

“Zodra de administratie helemaal op orde is, ontvangt iedereen een persoonlijk pensioenoverzicht”

Vervolg gesprek met extern adviseur Gerrit Liefers
Moeten onze deelnemers zich zorgen maken over hun pensioen?

“Nee. De opgebouwde pensioenen zijn gegarandeerd via het contract met AEGON. De pensioenen worden dus altijd uitgekeerd, ook als de dekkingsgraad een stuk lager dan 100% zou worden. Daar komt bij dat het Pensioenfonds op dit moment voldoende geld heeft om alle (toekomstige) pensioenen uit te keren; de dekkingsgraad is immers ongeveer 100%, het percentage dat minimaal nodig is om dit te kunnen doen. Deze krappe dekkingsgraad betekent wel dat er nauwelijks reserves zijn. Daarom is het voor deelnemers goed om te weten dat AEGON garant staat voor het uitkeren van de pensioenen.”

Afscheid Bé Meijer

Bé Meijer is met pensioen. Bé was voor velen - medewerkers én pensioengerechtigden - een goede bekende, die altijd bereid was pensioenvragen te beantwoorden. Tot twee jaar terug werkte Bé voor het pensioenbureau. Toen het pensioenbureau als gevolg van de overstap naar Aon werd opgeheven, werd Bé direct als vraagbaak ingehuurd. Zijn kennis en jarenlange ervaring was immers onmisbaar. Nu is hij alsnog gestopt; de helpdesk van Aon is inmiddels het belangrijkste aanspreekpunt voor je pensioenvragen. Wij danken Bé voor zijn inzet en wensen hem het allerbeste voor de toekomst.

Vragen?

Heb je een vraag over pensioen? Aon is je eerste aanspreekpunt. De helpdesk van Aon is van maandag tot en met vrijdag dagelijks bereikbaar, van 8.30 tot 16.30 uur. Telefoonnummer (038) 456 31 45. Je kunt ook een e-mail sturen: pensioenfonds-AVEBE@aon.nl.

Colofon

Redactie: Stichting
 Pensioenfonds AVEBE |
 Towers Perrin

Vormgeving:
 Towers Perrin

Foto Gerrit Liefers: Eric
 Bakker

Deze AVEBE Pensioen
 Nieuws is voor alle
 medewerkers van AVEBE.

Om de teksten prettig
 leesbaar te houden, is een
 aantal zaken vereenvou-
 digd. Je kunt daarom
 geen rechten ontlenen
 aan deze publicatie.

Communicatie: wat kun je van het Pensioenfonds verwachten?

Je werkgever en het Pensioenfonds hechten beide veel waarde aan goede (pensioen)communicatie met jou. Dit eerste nummer van AVEBE Pensioen Nieuws is hier een prima voorbeeld van. Vanaf nu kun je overigens meer verwachten van ons. Dat heeft voor een deel te maken met de huidige onrust op de financiële markten – die vraagt immers om informatie waar je op kunt vertrouwen. Maar het verbeteren van onze communicatie stond al op onze agenda lang vóórdat de financiële crisis zichtbaar werd.

Communicatiebeleid

We willen dat je zo goed mogelijk op de hoogte bent van je pensioenregeling en alles wat daarmee te

maken heeft. Daarom werken we op dit moment aan het communicatiebeleid van het Pensioenfonds. Hierin leggen we vast welke communicatiemiddelen we gaan gebruiken, zodat je de pensioeninformatie op het juiste moment en in de meest prettige vorm ontvangt. Wat daar precies uitkomt lees je in een volgende AVEBE Pensioen Nieuws. Je kunt nog vóór de zomer in ieder geval een persoonlijk pensioenoverzicht verwachten, in de vorm van het UPO.

Via AVEBE Pensioen Nieuws gaan we je op de hoogte houden van de ontwikkelingen binnen het Pensioenfonds en de Nederlandse pensioenwereld in het algemeen. Je kunt de nieuwsbrief minimaal twee keer per jaar verwachten.